

ПРЕС-РЕЛІЗ

80% українських підлітків пробували алкоголь, кожен другий підліток пробував палити, і 10% підлітків мають сильну залежність від Інтернету, - згідно з дослідженням за підтримки ЮНІСЕФ

Київ, 20 вересня 2016 – В Україні 83,4% підлітків мають досвід вживання алкогольних напоїв, 52,3% мають досвід куріння, 11,3% мають досвід вживання незаконних наркотичних речовин, – демонструють результати Європейського опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин (ESPAD), що проводилося у 2015 році за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). В опитуванні також вивчалась залежність учнів від Інтернет-мережі, комп'ютерних та азартних ігор. Згідно із результатами дослідження, частка українських підлітків, які мають сильну залежність від мережі Інтернет оцінюється в 10,6%, залежність від он-лайн ігор – в 3,4%, залежність від азартних ігор – в 4,3%.

ESPAD аналізує динаміку вживання різних психоактивних речовин, а також поширення залежності від Інтернет-мережі, комп'ютерних та азартних ігор серед учнів школи і вплив соціального оточення на моделі поведінки молодих людей.

“Надмірне вживання алкоголю, тютюну та психоактивних речовин, залежність від Інтернету, комп'ютерних та азартних ігор привертає увагу громадськості до питання, як захистити здоров'я підлітків у світі нових технологій і можливостей. Ми сподіваємось, що данні ESPAD допоможуть всім партнерам розвинути політику і програми здорового способу життя в Україні,” – зазначила Джованна Барберіс, Голова Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні під час презентації дослідження 20 вересня в Києві.

Куріння серед підлітків.

Половина українських учнів (52,3%) віком 15–17 років курили тютюн хоча б один раз у житті. Кожен дванадцятий підліток вперше спробував викурити сигарету у віці 9 років або раніше. Щодня курять 12,2% учнівської молоді (18,2% серед хлопців та 6,7% серед дівчат). Найчастіше кожного дня курять підлітки у віці 15 років і старше, що можна визначити як вік формування звички вживання тютюнових виробів і звикання до щоденного куріння.

Важливими факторами, що визначають тенденції куріння, в тому числі серед підлітків, є доступність цигарок та сприйняття ризиків куріння. Кожний п'ятий учень/студент зазначає, що має безперешкодний доступ до цигарок. При цьому хлопці частіше за дівчат вважають, що не матимуть жодних перепон, якщо забажають дістати цигарки. Серед усіх опитаних учнів, лише 18,4% вважають, що куріння створює великий ризик негативних наслідків для здоров'я.

Вживання алкогольних напоїв. Дослідження показало, що в середньому 83,4% учнів вживали будь-які алкогольні напої хоча би один раз протягом життя. У віці 15 років цей показник складає 78,4%, а у віці 16-ти та 17-ти років наближується до 85%. Хоча це високий показник, але за 20 років проведення досліджень, у 2015 році він є найменшим. У 2007 році він складав 91%, у 2011 - 88%.

Найпоширенішим напоєм, який вживали учні 1-2 рази протягом останнього місяця, є вино, про що повідомили 26,6% учнів/студентів. Також, поширеним серед підлітків є вживання пива – 20 %, та слабоалкогольні напої – 18%.

Міцні алкогольні напої найбільша частка учнів починають вживати у віці 15 років, про що зазначили 11,4%. Вік першого сп'яніння підлітків у динаміці залишається незмінним, і становить 15 років.

34,5% учнів вказали на те, що їм «легко» або «дуже легко» придбати алкогольні напої. Найбільш доступними, за результатами дослідження, виявились слабоалкогольні напої, на що вказали 51,5% учнів, та пиво, на що вказали 59,5% учнів.

Сприйняття ризиків вживання алкоголю також великою мірою визначає практику та рівень вживання алкоголю серед підлітків. Результати показують, що менше половини учнів вважають, що вживання алкоголю щодня становить великий ризик для здоров'я.

Вживання наркотичних речовин. 11,3% опитаних підлітків повідомили про те, що вони хоча б один раз в житті вживали наркотики, серед яких хлопці становлять 15,4%, а дівчата – 7,9%. Найбільш вживаним наркотиком залишається марихуана або гашиш, про що зазначив кожен десятий опитаний підліток. Рівень вживання інших наркотиків, крім марихуани, є значно нижчим: 3,6% підлітків, серед яких хлопці становлять 4,6%, а дівчата – 2,9%. Аналіз показників вживання наркотичних речовин серед підлітків віком 15-16 років у динаміці демонструє позитивну тенденцію: після періоду зростання з 1995 по 2003 роки, рівень вживання марихуани та інших наркотиків знижався у 2007, 2011 та 2015 роках.

Популярність марихуани пояснюється тим, що 12,1% учнів зазначають, що при бажанні їм буде «легко» та «дуже легко» її придбати. Тенденція до зростання доступності марихуани спостерігається протягом всіх хвиль дослідження. У 1995 році цей показник становив лише 4,7%. Серед усіх опитаних учнів, найбільша частка вперше спробувала марихуану або гашиш у віці 15 або 16 років.

В останній хвилі дослідження аналізувалося явище комбінованого вживання речовин, тобто вживання 2 або більше речовин одночасно. Така поведінка характерна для 4% учнів серед усіх опитаних. Частка хлопців, які вживають декілька речовин, є втричі більшою, ніж частка дівчат. Найбільш поширеною формою поєднання психоактивних речовин є куріння разом із вживанням алкоголю. Також, спостерігають суттєві відмінності у рівні вживання декількох речовин залежно від типу навчального закладу: студенти ПТНЗ становлять найбільшу частку серед тих, хто комбінує вживання психоактивних речовин – 8,9%, в той час як студенти ВНЗ становлять 5,9%, а учні загальноосвітніх шкіл становлять лише 2,7%.

Інтернет, комп'ютерні та азартні ігри. Сьогодні великої актуальності набирає така проблема як Інтернет-залежність. Серед усіх опитаних учнів, лише 6,5% учнів зазначили, що не користуються мережею Інтернет. В середньому опитані учні проводять 2-3 години в Інтернеті протягом робочого дня, і 4-5 годин протягом вихідного дня. Розрахований показник Інтернет-залежності на основі отриманих даних вказує на те, що лише 8,4% серед опитаних учнів не мають залежності від мережі Інтернет, тоді як 10,6% мають сильну залежність.

Також досліджувалось питання залежності від комп'ютерних онлайн-ігор. Майже половина серед опитаних учнів такої залежності не має. Проте, 47,3% мають помірну залежність і 3,4% мають сильну залежність, яка впливає на повсякденне життя, виконання домашніх завдань та обов'язків, стосунки з близькими та спілкування з однолітками.

Окремим аспектом дослідження була залежність від азартних ігор. Залежність від азартних ігор зафіксована у 4,3% опитаних підлітків, з яких 1,1% мають проблематичну залежність.

Про дослідження ESPAD: Соціологічне опитування 6-ї хвилі (попередні пройшли в Україні в 1995, 1999, 2003, 2007 та 2011 р.) було проведено у 2015 році серед 6,674 учнів/студентів (3,215 хлопці та 3,459 дівчат) віком 15–17 років сільських та міських загальноосвітніх середніх шкіл, ПТНЗ та ВНЗ I–II рівнів акредитації.

Дослідження було проведено Українським інститутом соціальних досліджень ім. Олександра Яременка за підтримки Представництва ЮНІСЕФ в Україні та Європейського моніторингового центру з наркотиків та наркоманії (EMCDDA), в рамках міжнародного проекту «Європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотиків» («European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs») ESPAD, здійсненого у 33 країнах Європи.

Повний текст звіту "Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні": http://www.unicef.org/ukraine/ukr/media_10621.html

Про ЮНІСЕФ: Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) працює над покращенням життя дітей та сімей на всій території України з 1997 року. ЮНІСЕФ є світовим лідером із захисту прав та інтересів дітей. Фонд працює у понад 190 країнах світу заради захисту й підтримки дітей з моменту їх народження і до початку дорослого життя. Програми Фонду фінансуються з добровільних внесків фізичних осіб, компаній, закладів та урядів. Більше інформації: www.unicef.org.ua. Приєднуйтеся до нас у [Twitter](#), [Facebook](#) та [ВКонтакте](#).

За додатковою інформацією звертайтеся до: Юлія Побережна, Керівник інформаційного відділу ЮНІСЕФ Україна, +38-044-254-2450, jpoberezhna@unicef.org